

אל תתפלל בעד העם הזה

סימני פיטרוס Source Sheet by

ירמיהו ז': ט"ז-כ"ח

(טז) ואתה אל-תתפלל & בעד-העם הזה ואל-תשא בעדם רגה ותפלה ואל-תפגע בי כי-אינני שמע אתך: (יז) האינך ראה מה המה עשים בערי יהודה ובחצות ירושלים: (יח) הבנים מלקטים עצים והאבות מבערים את-האש והנשים לשנות בצק לעשות כונים למלכת השמים והסך נסכים לאלהים אחרים למען הכעסני: (יט) האתי הם מכעסים נאם-יהוה הלוא אתם למען בשת פניהם: (כ) לכך כה-אמר & אדני יהוה הנה אפי וחמתי נתכת אל-המקום הזה על-האדם ועל-הבהמה ועל-עץ השדה ועל-פרי האדמה ובערה ולא תכבה: {פ}

(כא) כה אמר יהוה צבאות אלהי ישראל עלותיכם ספו על-זבחיכם ואכלו בשר: (כב) כי לא דברתי את-אבותיכם ולא צויתים ביום (הוציא) [הוציאני] אותם מארץ מצרים על-דברי עולה וזבח: (כג) כי אם-את-הדבר הזה צויתי אותם לאמר שמעו בקולי והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם והלכתם בכל-הדרך אשר אצוה אתכם למען ייטב לכם: (כד) ולא שמעו ולא-הטו את-אזנם וילכו במעצות בשררות לבם הרע ויהיו לאחור ולא לפנים: (כה) למן-היום אשר יצאו אבותיכם מארץ מצרים עד היום הזה ואשלח אליכם את-כל-עבדי הנביאים יום השכם ושלח: (כו) ולוא שמעו אלי ולא הטו את-אזנם ויקשו את-ערפם הרעו מאבותם: (כז) ודברת אליהם את-כל-הדברים האלה ולא ישמעו אליך וקראת אליהם ולא יענוכה: (כח) ואמרת אליהם זה הגוי אשר לוא-שמעו בקול יהוה אלהיו ולא לקחו מוסר אבדה האמונה ונכרתה מפיהם: {ס}

רד"ק על ירמיהו ז': י"ז

האינך, ובחוצות ירושלים. שלא יבושו להכעיסני בגלוי בשוקים וברחובות:

רד"ק על ירמיהו ז': י"ח

הבנים. כל בני הבית מתעסקים בעבודה זו לשכר שיקבלו בעבודה: לעשות כונים. מיני מאכלים שהיו מכינים ומגישים למלאכת השמים וכן עשינו לה כונים וכן ואת כיון צלמיכם ואולי קראם כונים לפי שמכונים לבן ודעתן

אליהם לעשותן ולתקנן היטב ויונתן תרגם כוונים כרדוטין: **למלכת השמים.**
חסר אל"ף ופי' כמו מעשה השמים כלומר לכוכבים וי"מ למלכת השמים
לשון מלוכה ר"ל לכוכב גדול שבשמים ויונתן תרגם לכוכבת שמיא:

רד"ק על ירמיי ז':י"ט

האותי. הם עושים להכעיסני וכי סבורים הם שהם מכעיסים אותי כי לא
תחול בי מדת כעס ולא מדה אחרת אינם מכעיסים אותי אלא עצמן כי עליהם
יחול הכעס וחרון אף: **למען בשת פניהם.** שיבושו במעשיהם הרעים כי אני
איני ראוי שאכעס במעשיהם אפילו תחול בי שום מדה מה שלא תחול כי לא
יזיקו לי מעשיהם הרעים ולא יטיבו לי מעשיהם הטובים כמו שאמר אליהוא
לאיוב אם חטאת מה תפעל בו ורבו פשעיך מה תעשה לו או מה מידך יקח
לאיש כמוך רשעך ולבן אדם צדקתך ומה שאמר בתורה כעסוני בהבליהם
הכעיסוני בפסיליהם דברה תורה כלשון בני אדם אבל הוא יתברך אין בו
מדת כעס ולא מפחיתות המדות המצויות בבני האדם כמו הכעס וזולתו:

ירמיהו י"א:י"ד-כ"ג

(יד) וְאֵתָהּ אֶל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־הָעָם הַזֶּה וְאֶל־תִּשָּׂא בְעַדָּם רִנָּה וּתְפַלֶּה כִּי & אֵינְנִי
שׁוֹמֵעַ בְּעֵת קְרָאָם אֵלַי בְּעַד רְעָתָם: {ס} מָה לִּידִידִי בְּבֵיתִי עֲשׂוּתָהּ
הַמְזֻמָּתָה הַרְבִּים וּבִשְׂר־קֹדֶשׁ יַעֲבְרוּ מַעְלֶיךָ כִּי רְעַתְכִי אֲזוּ תַעֲלֹזִי: {טז} זֵית רַעֲנָן
יִפֶּה פְרִי־תֹאֵר קְרָא יְהוָה שִׁמְךָ לְקוֹל & הַמוֹלָה גְדֹלָה הַצִּית אֵשׁ עָלֶיהָ וְרָעוּ
דְלִיּוֹתָיו: {יז} וַיְהוּהָ צְבָאוֹת הַנוֹטֵעַ אוֹתָךְ דִּבֶּר עֲלֶיךָ רָעָה בְּגִלְלֵי רָעַת בֵּית־יִשְׂרָאֵל
וּבֵית יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לָהֶם לְהַכְעִסְנִי לְקַטֵּר לְבָעַל: {פ} {פ'
(יח) וַיְהוּהָ הוֹדִיעֵנִי וְאֲדַעָה אֲזוּ הִרְאִיתָנִי מַעֲלִיָּהֶם: {יט} וְאֲנִי כִכְבֹּשׁ אֶלּוֹף יוֹבֵל
לְטְבוּחַ וְלֹא־יִדְעֵתִי כִי־עָלִי & חֲשַׁבְנוּ מַחֲשָׁבוֹת נִשְׁחִיתָה עֵץ בְּלַחְמוֹ וּנְכַרְתָּנוּ
מֵאֶרֶץ חַיִּים וְשִׁמּוֹ לֹא־יִזְכָּר עוֹד: {כ} וַיְהוּהָ צְבָאוֹת שֹׁפֵט צֶדֶק בַּחֲן כְּלִיּוֹת וְלֵב
אֲרָאָה נִקְמָתָךְ מֵהֶם כִּי אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי אֶת־רִיבִי: {ס} {כא} לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה
עַל־אֲנָשֵׁי עֲנֹתוֹת הַמְּבַקְשִׁים אֶת־נַפְשָׁךְ לְאֹמֵר לֹא תִנְבֵּא בְשֵׁם יְהוָה וְלֹא תִמּוֹת
בִּידְנוּ: {פ} {כב} לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הַנִּנְי פִּקֵּד עֲלֵיהֶם הַבְּחוּרִים יָמְתוּ בַחֲרֵב בְּנִיָּהֶם
וּבְנֹתֵיהֶם יָמְתוּ בְרָעַב: {כג} וּשְׂאֵרִית לֹא תִהְיֶה לָהֶם כִּי־אֲבִיא רָעָה אֶל־אֲנָשֵׁי
עֲנֹתוֹת שְׁנַת פְּקֻדָּתָם: {ס}

מנחות נ"ג ב'

א"ר יצחק בשעה שחרב בית המקדש מצאו הקב"ה לאברהם שהיה עומד בבית המקדש אמר לו מה לידידי בביתי אמר לו על עיסקי בני באתי אמר לו בניך חטאו וגלו אמר לו שמא בשוגג חטאו אמר לו (ירמיהו יא, טו) עשותה המזימתה אמר לו שמא מיעוטן חטאו אמר לו הרבים היה לך לזכור ברית מילה אמר לו (ירמיהו יא, טו) ובשר קודש יעברו מעליך אמר לו שמא אם המתנת להם היו חוזרין בתשובה אמר לו (ירמיהו יא, טו) כי רעתיכי אז תעלוזי מיד הניח ידיו על ראשו והיה צועק ובוכה ואמר לו שמא חס ושלום אין להם תקנה יצתה בת קול ואמרה לו (ירמיהו יא, טז) זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך מה זית זו אחריתו בסופו אף ישראל אחריתן בסופן

מלבי"ם על ירמיהו י"א:ט"ו

מה לידידי בביתי, ה' אמר אל ירמיה אל תתפלל בעד העם הזה ומה אתה עושה בביתי למה באת להתפלל בעדם, ולהקריב בעדם קרבנות כי ירמיה היה כהן עובד עבודה עשותה המזומתה הרבים ובשר קדש יעברו מעליך הלא הכנסיה תעשה מזימה הרבה ותועבות גדולות ואיך תתפלל בעדם ומסב פניו אל הכנסיה, וכי בשר קדש יעברו מעליך! וכי במה שתביא בשר קדש שהוא הקרבנות עי"כ יעברו המזימות והתועבות מעליך. ? וכי בזאת תנקה מן המזימה, הלא אין אתה חוזר בתשובה בעת הבאת בשר קדש, כי רעתכי אז תעלוזי, לא תשמחי על הקרבן שתביא, רק על הרעה שתעשי, ואחר הקרבן תשמחי שנית לעשות הרעה בשמחה:

ירמיהו י"ד:י"א-כ"ב

(יא) ויאמר יהוה אלי אל-תתפלל בעד-העם הזה לטובה: (יב) כי יצמו אינני שמע אל-רנתם וכי יעלו עלה ומנחה אינני רצם כי בחרב וברעב ובדבר אנכי מכלה אותם: {ס} (יג) ואמר אהה & אדני יהוה הנה הנבאים אמרים להם לא-תראו חרב ורעב לא-יהיה לכם כי-שלום אמת אתן לכם במקום הזה: {ס} (יד) ויאמר יהוה אלי שקר הנבאים נבאים בשמי לא שלחתים ולא צויתים ולא דברתי אליהם חזון שקר וקסם (ואלול ותרמות) [ואליל ותרמית] לכם המה מתנבאים לכם: {ס} (טו) לכך כה-אמר יהוה על-הנבאים הנבאים בשמי ואני לא-שלחתים והמה אמרים חרב ורעב לא יהיה בארץ הזאת בחרב וברעב יתמו הנבאים ההמה: (טז) והעם אשר-המה נבאים להם יהיו משלכים בחצות ירושלים מפני & הרעב והחרב ואין מקבר להמה המה נשיהם ובניהם ובנתיהם ושפכתי עליהם את-רעתם: (יז) ואמרת אליהם את-הדבר הזה תרדנה עיני המעה לילה ויומם ואל-תדמינה כי שבר גדול

נִשְׁבְּרָה בְּתוֹלַת בְּת־עַמִּי מִכָּה נִחְלָה מְאֹד: (יח) אִם־יִצְאָתִי הַשְּׁדָה וְהִנֵּה חֲלָלִי־
חָרֵב וְאִם בָּאתִי הָעִיר וְהִנֵּה תַחֲלוּאֵי רָעֵב כִּי־גַם־נִבְיָא גַם־כַּהֵן סָחֲרוּ אֶל־אֲרֶץ
וְלֹא יִדְעוּ: {ס}

(יט) הַמָּאֵס מְאֹסָתְ אֶת־יְהוּדָה אִם־בְּצִיּוֹן גְּעָלָה נִפְשָׁךְ מִדּוּעַ הִכִּיתָנוּ וְאֵין לָנוּ
מִרְפָּא קִנְיָה לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב וְלָעֵת מִרְפָּא וְהִנֵּה בְּעַתָּה: (כ) יִדְעֵנוּ יְהוָה רִשְׁעֵנוּ
עֲוֹן אַבּוֹתֵינוּ כִּי חָטְאֵנוּ לָךְ: (כא) אֶל־תִּנְאֹץ לְמַעַן שְׁמֶךָ אֶל־תִּנְבַּל כִּסֵּא כְבוֹדְךָ
זָכַר אֶל־תִּפְרַר בְּרִיתְךָ אֲתָנוּ: (כב) הֵיטֵב בְּהַבְּלֵי הַגּוֹיִם מִגִּשְׁמִיִם וְאִם־הַשָּׁמַיִם יִתְּנוּ
רְבִיבִים הֲלֹא אֲתָה־הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִקְוֶה־לָּךְ כִּי־אֲתָה עֲשִׂיתְ אֶת־כָּל־
אֱלֹהִ: {פ}

ילקוט שמעוני על נ"ך ת"ע

ארבעה דברים שאל ירמיה את הקב"ה, בשעה שפירש הימנו, על שתיים
השיבו ועל שתיים לא השיבו, ואלו הם, מאיסה וגעילה, עזיבה ושכיחה, לפי
שראה ירמיה הדיינים המשונים שהעביר על ירושלים והוא עומד ומתמיה
לומר אפשר הקב"ה שב עליהם מעתה והוא שואל מהקב"ה הללו ארבעה
דברים, וכך הוא אומר בסוף מגילת קינות למה לנצח תשכחנו תעזבנו לאורך
ימים כי אם מאוס מאסתנו קצפת עלינו אעד מאד, משל למלך שהיה לו
מטרונא והיתה חביבה עליו ביותר וע"י שהיתה המטרונא יודעת שהמלך
מחבבה יותר מדאי היתה פושעת על כבודו של מלך ומפלגת על גזרותיו,
פעם אחת גזר עליה וגזר על עבדיו שיבאו ויגררו אותה בשערה. שושבינה
שהיה שם עומד ומתמיה, כיון שרואה כן רץ מיד ובא לפני המלך, א"ל מרי
המלך אמור לי מה יש בדעתך אם יש בדעתך לשוב אליה שליט האדם
באשתו, ואם אין בדעתך לשוב אליה היה לך לגרשה שתלך ותנשא לאחר,
כך אמר ירמיהו לפני הקב"ה רבש"ע המאוס מאסת את יהודה אלא אם
בציון געלה נפשך אם יש בדעתך לשוב אליה מדוע הכיתנו ואין מרפא. א"ל
לך לרבך ולרבו של רבך משה רבן של כל הנביאים כך אמרתי לו בסוף כל
התוכחות ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים
לכלותם (ויקרא כ"ו:מ"ד) (כתוב ברמז רצ"ד). הרי על שתיים השיבו ועל שתיים
לא השיבו, כיון שראתה ציון שד' דברים שאל ירמיה מאת הקב"ה מאיסה
וגעילה עזיבה ושכיחה והשיבו הקב"ה על מאיסה וגעילה ולא השיבו על
עזיבה ושכיחה התחילה תובעת שתיים ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני.

ירמיהו י"ג:כ' - כ"ז

(כ) (שאי) [שאָן] עיניכם (וראי) [וראָן] הבאים מצפון אליה העדר נתן לך צאן
תפארתך: (כא) מה-תאמרי כי-פקד עליך ואַתְּ לַמִּדְתָּ אִתְּם עֲלֶיךָ אֲלֵפִים לְרֹאשׁ
הַלֹּא חֲבָלִים יֵאָחֲזוּךָ כִּמּוֹ אִשֶׁת לְדָה: (כב) וכי תאמרי בלבבך מדוע קראני
אלה ברב עונך נגלו שולך נחמסו עקביך: (כג) הַיְהִיפֶךָ כּוֹשֵׁי עוֹרוֹ וְנִמְרָ
חֲבַרְבְּרֵתוֹ גַּם-אַתֶּם תּוּכְלוּ לְהִיטִיב לַמִּדֵּי הָרַע: (כד) וַאֲפִיִצְם כְּקֶשׁ-עוֹבֵר לְרוּחַ
מִדְבָּר: (כה) זֶה גּוֹרְלֶךָ מִנֶּת-מִדֶּיךָ מֵאֵתִי נֶאֱמַר-יְהוָה אֲשֶׁר שָׁכַחַת אוֹתִי וְתַבְטַחְתִּי
בְּשֶׁקֶר: (כו) וְגַם-אַנִּי חֲשַׁפְתִּי שׁוֹלְךָ עַל-פְּנֵיךָ וְנִרְאָה קְלוֹנֶךָ: (כז) נֶאֱפִיֶךָ
וּמִצְהָלוֹתֶיךָ זַמַּת זְנוּתֶךָ עַל-גְּבֻעוֹת בְּשֹׁדֶה רְאִיתִי שְׁקוּצֶיךָ אֲנִי לְךָ יְרוּשָׁלַם לֹא
תִטְהַרִי אַחֲרַי מֵתִי עַד: {ס}

מלבי"ם על ירמיהו י"ג:כ"ג

היהפוך וגם ראיתי שא"א שתשוב מדרכך הרע שנעשה לך כטבע, וכמו שא"א
שהכושי יהפך עורו השחור ללבן, ואף למה שאומרים ששחרות הכוש סבתו
הוא השמש הבוער שם בארץ אפריקא ושיצוייר שבני הכושים אם יהיו
בארצות הקרות יהפך עורם, הלא א"א שהנמר יהפך חברברותיו, שצבע עורו
הוא טבע כולל בכל המין וכל הנמרים, כן אי אפשר שתוכלו להיטיב אתם
למודי הרע שכבר נעשה הרע טבעי לך, ולכן ואפיצם כקש עובר, אינו מקרי
כמ"ש מדוע קראני אלה, כי אני אפיץ אותם, וז"ש זה גורלך מנת מדיך מאתי,
שזה בא לך מאתי לא מן המקרה, ובא לך מדה כנגד מדה כפי עונך, יען אשר
שכחת אותי ותבטחי על שקר כמ"ש הוי היורדים מצרים לעזרה ויבטחו על
רכב וכו' ולא שעו על ה':